KARTA PRZEDMIOTU (ZAJĘĆ)

Kod przedmiotu (zajęć): 0912-7LEK-C-CW

Nazwa przedmiotu (zajęć) w języku polskim: Choroby wewnętrzne

Nazwa przedmiotu (zajęć) w języku angielskim: Internal medicine

1. Usytuowanie przedmiotu (zajęć) w systemie studiów

1.1. Kierunek studiów	**Lekarski**
1.2. Forma studiów	stacjonarne/niestacjonarne
1.3. Poziom studiów	jednolite studia magisterskie
1.4. Profil studiów	ogólnoakademicki
1.5. Osoba przygotowująca kartę przedmiotu (zajęć)	Dr hab. Janusz Sielski, prof. UJK
1.6. Kontakt	Janusz.sielski@ujk.edu.pl

2. Ogólna charakterystyka przedmiotu (zajęć)

2.1. Język wykładowy	polski
2.2. Wymagania wstępne	Wiedza z zakresu modułów: nauki morfologiczne i naukowe podstawy medycyny.

3. Szczegółowa charakterystyka przedmiotu (zajęć)

3.1. Forma zajęć	wykłady, ćwiczenia, ćwiczenia praktyczne (w tym e-learning)
3.2. Miejsce realizacji zajęć	Wykłady: pomieszczenia dydaktyczne Uczelni, Ćwiczenia: sem. VI: CM; sem. VII: CM, WSzZ, ŚCO; sem. VIII: CM, ŚCO; sem. X: CM, WSpSz w Czerwonej Górze. Ćwiczenia praktyczne: Sem. VI- I Klinika Kardiologii i Elektroterapii WSzZ w Kielcach; II Klinika Kardiologii WSzZ w Kielcach; Centrum Symulacji Medycznej CM. Sem. VII- Oddziały płucne WSpSz w Czerwonej Górze; Kliniczny Oddział Nefrologii WSZZ w Kielcach; Klinika Hematologii i Transplantacji Szpiku ŚCO w Kielcach. Sem. VIII- Kliniczny Oddział Chorób Wewnętrznych WSzZ w Kielcach; Klinika Endokrynologii ŚCO w Kielcach. Sem. X- Oddział Alergologiczny WSpSz w Czerwonej Górze; Oddział Chorób Wewnętrznych, Reumatologii, Immunologii Klinicznej i Zaburzeń Metabolicznych WSpSz w Czerwonej Górze; Dział Diagnostyki i Terapii Gastroenterologicznej ŚCO w Kielcach; Pracownia Endoskopii; Pracownia Endoskopii WSzZ w Kielcach.
3.3. Forma zaliczenia zajęć	Sem. VI,VII, VIII i X: Wykłady - zaliczenie z oceną (test pisemny) Wykłady są obowiązkowe zgodnie z rozdziałem III, §7, ust. 3, pkt. 2 Regulaminu Studiów UJK Ćwiczenia – zaliczenie z oceną Ćwiczenia praktyczne – zaliczenie z oceną (obecność i przygotowanie merytoryczne i praktyczne umiejętności) Sem. XI: Egzamin końcowy z całego przedmiotu po zaliczeniu Praktycznego

	Nauczania Klinicznego na VI roku studiów. Egzamin końcowy – częściowy. Składa się z części pisemnej (test) i ustnej (odpowiedz ustna na wylosowane 3 pytania z 3 koszyków pytań - dostępnych dla studentów). Zaliczenie części pisemnej (test) opiera się o standardowe zasady na UJK. Uzyskanie oceny min. 4 (dobry) - zwalnia z części ustnej i stanowi ocenę końcową z egzaminu. W przypadku studentów, którzy uzyskali ocenę: 3 i 3.5 przeprowadzany jest egzamin ustny wg zasad powyżej. Ocena końcowa z egzaminu: średnia arytmetyczna z oceny z egzaminu pisemnego oraz ustnego.
3.4. Metody dydaktyczne	wykład konwersatoryjny, dyskusja, studium przypadku w warunkach naturalnych
3.5.a. Wykaz literatury podstawowej	Szczeklik A. Gajewski P. Interna Szczeklika 2025. Medycyna Praktyczna Kraków 2025.
3.5.b. Wykaz literatury uzupełniającej	1. Douglas G, Nicol F, Robertson C. Macleod badanie kliniczne wydanie 13. Edna Urban&Partner Wrocław 2019 2. Choroby wewnętrzne Davidson tom I-III. Wydanie 23. Edra

4. Cele, treści i efekty uczenia się

4.1. Cele przedmiotu (zajęć) (z uwzględnieniem formy zajęć)

Wykład

- **C1.** Przekazanie wiedzy teoretycznej z zakresu chorób wewnętrznych
  Przygotowanie studenta do:
  - samodzielnego planowania postępowania diagnostycznego i interpretacji jego wyników;
  - przeprowadzenia diagnostyki różnicowej
  - planowania postępowania terapeutycznego i przewidywania konsekwencji planowanych działań w warunkach szpitalnych i ambulatoryjnych.
- **C2.** Kształtowanie umiejętności praktycznych w zakresie przeprowadzania wywiadu lekarskiego, badania fizykalnego, symptomatologii chorób wewnętrznych, wykonywania podstawowych badań diagnostycznych zgodnych z regulacjami prawnymi i etycznymi.
- **C3.** Nabycie umiejętności oceny wskazań i przeciwwskazań do poszczególnych etapów procesu diagnostycznego oraz leczniczego. Interakcje leków.

Ćwiczenia

- **C1**. Przedstawienie prawidłowego prowadzenia ogólnego i ukierunkowanego wywiadu lekarskiego z pacjentem i jego rodziną w kontekście chorób wewnętrznych.
- **C2.** Zaprezentowanie prawidłowego badania fizykalnego pacjenta.
- **C3.** Kształtowanie właściwej interpretacji badań dodatkowych laboratoryjnych, obrazowych, EKG i innych pacjenta.
- **C4.** Dokonywanie prawidłowego różnicowania schorzeń internistycznych pacjenta.
- **C5.** Kształtowanie umiejętności zaplanowania optymalnego procesu diagnostyczno-leczniczego pacjenta internistycznego z uwzględnieniem chorób współistniejących oraz wskazań i przeciwwskazań do poszczególnych elementów diagnostyki i leczenia.
- **C6.** Zaplanowanie dalszej edukacji pacjenta w kontekście prewencji wtórnej.
- **C7**. Zaprezentowanie prawidłowego prowadzenia ogólnego i ukierunkowanego wywiadu lekarskiego oraz badania fizykalnego pacjenta w kontekście chorób wewnętrznych.

Ćwiczenia praktyczne

- **C1.** Dokonanie oceny i wykonywania podstawowych badań diagnostycznych (pomiar glukozy, EKG, spirometria, testy paskowe, gazometria, wymazy, pomiar temperatury powierzchownej i głębokiej, pomiar ciśnienia tętniczego krwi).
- **C2.** Przygotowanie do kaniulacji żył obwodowych.
- **C3.** Organizowanie prowadzenia akcji reanimacyjnej z wykorzystaniem defibrylatora oraz pośredniego masażu serca.
- **C4.** Kształtowanie umiejętności wprowadzania sondy żołądkowej.
- **C5.** Zaprezentowanie prawidłowego prowadzenia ogólnego i ukierunkowanego wywiadu lekarskiego oraz badania fizykalnego pacjenta w kontekście chorób wewnętrznych.

4.2. Treści programowe (z uwzględnieniem formy zajęć)

III rok, sem. VI

Wykłady

1. Przewlekłe Zespoły Wieńcowe
2. Ostre Zespoły Wieńcowe
3. Wady serca wrodzone i nabyte
4. Niewydolność serca przewlekła
5. Nadciśnienie tętnicze pierwotne i wtórne

Ćwiczenia

1. Dyslipidemie z uwzględnieniem rodzinnej hipercholesterolemii
2. Nadciśnienie tętnicze pierwotne i wtórne
3. Migotanie przedsionków
4. Zatorowość płucna
5. Infekcyjne zapalenie wsierdzia. Zapalenie mięśnia sercowego.
6. Nadciśnienie płucne
7. Zapalenie osierdzia
8. Kardiomiopatia przerostowa
9. Wskazania do implantacji układów stymulujących oraz CRT/ICD w prewencji pierwotnej i wtórnej
10. Wskazania do implantacji układów stymulujących oraz CRT/ICD w prewencji pierwotnej i wtórnej
11. Wskazania do rewaskularyzacji wieńcowej w przewlekłych zespołach wieńcowych

Moduł komunikacja

Wzorce etyczne w procesie planowania i przeprowadzania procesu terapeutycznego, metody porozumiewania się z pacjentem adekwatnie do sytuacji, z uwzględnieniem pytań otwartych, zamkniętych, parafrazy, klaryfikacji, podsumowań wewnętrznych i końcowych, sygnalizowania, aktywnego słuchania, stosowanie technik werbalnych i niewerbalnych. Dostosowywanie sposobu komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego, porozumiewanie się w jednym z języków obcych na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Opisywanie i krytyczna ocena własnych zachowań oraz sposobów komunikowania się.

Ćwiczenia praktyczne

1. Prewencja chorób sercowo-naczyniowych
2. Cukrzyca u chorych kardiologicznych – zasady leczenia
3. Schorzenia kardiologiczne u kobiet w ciąży
4. Zasady terapii przeciwpłytkowej i przeciwkrzepliwej z uwzględnieniem chorób

współtowarzyszących
5. Postępowanie w częstoskurczach nadkomorowych i komorowych
6. Miażdżyca zarostowa tętnic kończyn dolnych – diagnostyka i leczenie
7. Diagnostyka omdleń
8. Prowadzenie dokumentacji medycznej chorego ze szczególnym uwzględnieniem dokumentacji elektronicznej

IV rok, sem. VII

Wykłady

1. Choroby układu oddechowego: choroby dróg oddechowych, przewlekłe obturacyjne choroby płuc, astma oskrzelowa, rozstrzenie oskrzeli, zapalenie płuc, gruźlica, choroby śródmiąższowe płuc, opłucnej, śródpiersia, obturacyjny i centralny bezdech senny, niewydolność oddechowa (ostra i przewlekła), nowotwory układu oddechowego, nikotynizm.
2. Choroby nerek i dróg moczowych: ostra i przewlekła niewydolność nerek, choroby kłębuszków nerkowych i śródmiąższowych nerek, torbiel nerek, kamica nerkowa, zakażenia układu moczowego, nowotwory układu moczowego- rak pęcherza moczowego i rak nerki.
3. Choroby układu krwiotwórczego: aplazja szpiku, niedokrwistość, granulocytopenia i agranulocytoza, małopłytkowość, białaczki ostre, nowotwory mieloproliferacyjne i mielodysplastyczno-mieloproliferacyjne, zespoły mielodysplastyczne, nowotwory z dojrzałych limfocytów B i T.

(w tym zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)

1. Choroby układu krwiotwórczego: skazy krwotoczne osoczowe, płytkowe i naczyniowe, trombofilie, stany bezpośredniego zagrożenia życia w hematologii, zaburzenia krwi w chorobach innych narządów.

Ćwiczenia

1. Prowadzenie ukierunkowanego wywiadu lekarskiego
2. Wykonanie ukierunkowanego badania fizykalnego w odniesieniu do chorób układu oddechowego, do chorób nerek i dróg moczowych oraz układu krwiotwórczego
3. Ocenianie i opisywanie stanu somatycznego
4. Planowanie postępowania diagnostycznego, terapeutycznego i profilaktycznego
5. Przeprowadzanie diagnostyki różnicowej najczęstszych chorób układu krążenia i oddechowego
6. Kwalifikowanie pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego
7. Planowanie konsultacji specjalistycznych
8. Zasady przetaczania preparatów krwi i krwiopochodnych
9. Dializoterapia

(w tym zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)

1. ostra i przewlekła choroba nerek, choroby kłębuszkowe nerek

Ćwiczenia praktyczne

1. Dokonywanie pomiarów, temperatury, oddechów, tętna i ciśnienia tętniczego
2. Monitorowanie parametrów życiowych przy pomocy kardiomonitora i pulsoksymetru
3. Wdrażanie i nadzorowanie tlenoterapii biernej i czynnej
4. Wprowadzanie rurki ustno-gardłowej
5. Podawanie leków drogą dożylną, domięśniową, podskórną, kaniulacja żył obwodowych, pobieranie posiewów krwi, pobieranie krwi tętniczej, pobieranie arterializowanej krwi włośniczkowej
6. Pobieranie wymazów z nosa, gardła i skóry, nakłucie jamy opłucnowej

7. Asystowanie przy przetaczaniu preparatów krwi i krwiopochodnych
8. Asystowanie przy dializoterapii
9. Prowadzenie dokumentacji medycznej chorego ze szczególnym uwzględnieniem dokumentacji elektronicznej.

IV rok, sem. VIII

Wykłady

1. Choroby układu wydzielania wewnętrznego: podwzgórza i przysadki, tarczycy, przytarczyc, kory i rdzenia nadnerczy, jajników i jąder, guzy neuroendokrynne, zespoły wielogruczołowe.
2. Cukrzyca i zespoły metaboliczne: hipoglikemia, otyłość, dyslipidemia.

(w tym zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)

1. Zaburzenia wodno-elektrolitowe i kwasowo-zasadowe: stany odwodnienia, stany przewodnienia, zaburzenia gospodarki elektrolitowej, kwasica i zasadowica;
2. Otyłość i zespół metaboliczny.

Ćwiczenia

1. Wykonanie ukierunkowanego badania fizykalnego w odniesieniu do zaburzeń wodno - elektrolitowych i kwasowo –zasadowych oraz do chorób układu wydzielania wewnętrznego i cukrzycy.
2. Ocenianie i opisywanie stanu somatycznego w zakresie znanych jednostek chorobowych.
3. Planowanie postępowania diagnostycznego, terapeutycznego i profilaktycznego.
4. Planowanie postępowania diagnostycznego, terapeutycznego i profilaktycznego.
5. Leczenie insuliną w stanach ostrych i w leczeniu przewlekłym cukrzycy.
6. Zasady wyrównywania i korygowania zaburzeń elektrolitowych oraz równowagi kwasowo-zasadowej.

(w tym zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)

1. Przeprowadzanie diagnostyki różnicowej w zakresie schorzeń endokrynologicznych.

Ćwiczenia praktyczne

1. Wykonywanie testów paskowych i pomiaru stężenia glukozy we krwi.
2. Dokonywanie pomiarów, temperatury, oddechów, tętna i ciśnienia tętniczego.
3. Monitorowanie parametrów życiowych przy pomocy kardiomonitora i pulsoksymetru.
4. Wdrażanie i nadzorowanie tlenoterapii biernej i czynnej.
5. Wprowadzanie rurki ustno-gardłowej.
6. Podawanie leków drogą dożylną, domięśniową, podskórną, kaniulacja żył obwodowych, pobieranie posiewów krwi, pobieranie krwi tętniczej, pobieranie arterializowanej krwi włośniczkowej.
7. Pobieranie wymazów z nosa, gardła i skóry, nakłucie jamy opłucnowej.
8. Prowadzenie dokumentacji medycznej chorego ze szczególnym uwzględnieniem dokumentacji elektronicznej.

V rok, sem. X

Wykłady

1. Choroby reumatyczne: choroby układowe tkanki łącznej, układowe zapalenia naczyń, zapalenia stawów z zajęciem kręgosłupa, choroby metaboliczne kości, osteoporoza i choroby zwyrodnieniowe stawów, dna moczanowa
2. Choroby alergiczne: anafilaksja i wstrząs anafilaktyczny oraz obrzęk naczynioruchowy
3. Choroby układu pokarmowego: jama ustna, przełyk, żołądek i dwunastnica, jelita, trzustka,

wątroba, drogi żółciowe i pęcherzyk żółciowy ze szczególnym uwzględnieniem nowotworów.

Ćwiczenia

1. Prowadzenie ukierunkowanego wywiadu lekarskiego.
2. Wykonanie ukierunkowanego badania fizykalnego w odniesieniu do chorób gastroenterologicznych, reumatycznych i alergicznych.
3. Przeprowadzanie diagnostyki różnicowej.
4. Ocenianie i opisywanie stanu somatycznego w zakresie znanych jednostek chorobowych.
5. Planowanie postępowania diagnostycznego, terapeutycznego i profilaktycznego.
6. Kwalifikowanie pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego.
7. Planowanie konsultacji specjalistycznych.
8. Proponowanie indywidualnych rozwiązań terapeutycznych oraz wdrożenie innych metod leczenia wobec nieskuteczności albo przeciwwskazań do terapii standardowej.
9. Proponowanie leczenia żywieniowe (z uwzględnieniem żywienia dojelitowego i pozajelitowego).

Ćwiczenia praktyczne

1. Asysta przy wykonywaniu testów naskórkowych, prób śródskórnych i skaryfikacyjnych oraz interpretacja ich wyników.
2. Wykonywanie zgłębnikowania żołądka, płukania żołądka i enemy.
3. Asystowanie przy wykonywaniu nakłucia jamy otrzewnej i biopsji cienkoigłowej.
4. Prowadzenie dokumentacji medycznej chorego ze szczególnym uwzględnieniem dokumentacji elektronicznej.

4.3. Efekty uczenia się realizowane w ramach przedmiotu (zajęć)

Efekty przedmiotowe (symbol)	Student, który zaliczył przedmiot (zajęcia)	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się
	w zakresie wiedzy:	
W01	Zna przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wewnętrznych występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań: 1) chorób układu krążenia, w tym choroby niedokrwiennej serca, wad serca, chorób wsierdzia, mięśnia serca, osierdzia, niewydolności serca (ostrej i przewlekłej), chorób naczyń tętniczych i żylnych, nadciśnienia tętniczego – pierwotnego i wtórnego, nadciśnienia płucnego, 2) chorób układu oddechowego, w tym chorób dróg oddechowych, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmy oskrzelowej, rozstrzenia oskrzeli, mukowiscydozy, zakażeń układu oddechowego, chorób śródmiąższowych płuc, opłucnej, śródpiersia, obturacyjnego i centralnego bezdechu sennego, niewydolności oddechowej (ostrej i przewlekłej), nowotworów układu oddechowego, 3) chorób układu pokarmowego, w tym chorób jamy ustnej, przełyku, żołądka i dwunastnicy, jelit, trzustki, wątroby, dróg żółciowych i pęcherzyka żółciowego, 4) chorób układu wydzielania wewnętrznego, w tym chorób podwzgórza i przysadki, tarczycy, przytarczyc, kory i rdzenia nadnerczy, jajników i jąder oraz guzów neuroendokrynnych, zespołów wielogruczołowych, różnych typów cukrzycy i zespołu metabolicznego – hipoglikemii, otyłości, dyslipidemii, 5) chorób nerek i dróg moczowych, w tym ostrych i przewlekłych niewydolności nerek, chorób kłębuszków nerkowych i śródmiąższowych nerek, torbieli nerek, kamicy nerkowej, zakażeń układu moczowego, nowotworów	E.W8

	układu moczowego, w szczególności pęcherza moczowego i nerki, 6) chorób układu krwiotwórczego, w tym aplazji szpiku, niedokrwistości, P7U_W P7S-WG P7S_WK 10 granulocytopenii i agranulocytozy, małopłytkowości, białaczek ostrych, nowotworów mieloproliferacyjnych i mielodysplastyczno-mieloproliferacyjnych, zespołów mielodysplastycznych, nowotworów z dojrzałych limfocytów B i T, skaz krwotocznych, trombofilii, stanów bezpośredniego zagrożenia życia w hematologii, zaburzeń krwi w chorobach innych narządów, 7) chorób reumatycznych, w tym chorób układowych tkanki łącznej, układowych zapaleń naczyń, zapaleń stawów z zajęciem kręgosłupa, chorób metabolicznych kości, w szczególności osteoporozy i choroby zwyrodnieniowej stawów, dny moczanowej, 8) chorób alergicznych, w tym anafilaksji i wstrząsu anafilaktycznego oraz obrzęku naczynioruchowego, 9) zaburzeń wodno-elektrolitowych i kwasowo-zasadowych: stanów odwodnienia,	

w zakresie umiejętności:

U01	Potrafi zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta;	E.U1
U02	Potrafi zebrać wywiad w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia z zastosowaniem schematu SAMPLE (S – Symptoms (objawy), A – Allergies (alergie), M – Medications (leki), P – Past medical history (przebyte choroby / przeszłość medyczna), L – Last meal (ostatni posiłek), E – Events prior to injury/illness (zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem));	E.U3
U03	Potrafi przeprowadzić ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego w zakresie piersi i gruczołu krokowego;	E.U4
U04	Potrafi przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 1) ogólnointernistyczne; 2) neurologiczne; 3) ginekologiczne; 4) układu mięśniowo-szkieletowego; 5) okulistyczne; 6) otolaryngologiczne; 7) geriatryczne;	E.U5
U05	Potrafi rozpoznać najczęstsze objawy choroby u dorosłych, zastosować badania diagnostyczne i interpretować ich wyniki, przeprowadzić diagnostykę różnicową, wdrożyć terapię, monitorować efekty leczenia oraz ocenić wskazania do konsultacji specjalistycznej, w szczególności w przypadku objawów takich jak: 1) gorączka; 2) osłabienie; 3) utrata apetytu; 4) utrata masy ciała; 5) wstrząs; 6) zatrzymanie akcji serca; 7) zaburzenie świadomości, w tym omdlenie; 8) obrzęk; 9) wysypka; 10) kaszel i odkrztuszanie; 11) krwioplucie; 12) duszność; 13) wydzielina z nosa i ucha;	E.U9

	14) ból w klatce piersiowej; 15) kołatanie serca; 16) sinica; 17) nudności i wymioty; 18) zaburzenia połykania; 19) ból brzucha; 20) obecność krwi w stolcu; 21) zaparcie i biegunka; 22) żółtaczka; 23) wzdęcia i opór w jamie brzusznej; 24) niedokrwistość; 25) limfadenopatia; 26) zaburzenia oddawania moczu; 27) krwiomocz i białkomocz; 28) zaburzenia miesiączkowania; 29) obniżenie nastroju i stany lękowe; 30) zaburzenia pamięci i funkcji poznawczych; 31) ból głowy; 32) zawroty głowy; 33) niedowład; 34) drgawki; 35) ból pleców; 36) ból stawów; 37) uraz lub oparzenie; 38) odwodnienie i przewodnienie;	
U06	Potrafi rozpoznawać stany wymagające leczenia w warunkach szpitalnych;	E.U12
U07	Potrafi kwalifikować pacjenta do szczepień ochronnych;	E.U13
U08	Potrafi wykonywać procedury i zabiegi medyczne, w tym: 1) pomiar i ocenę podstawowych funkcji życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorowanie ich z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru; 2) różne formy terapii inhalacyjnej, i dokonać doboru inhalatora do stanu klinicznego pacjenta; 3) pomiar szczytowego przepływu wydechowego; 4) tlenoterapię przy użyciu metod nieinwazyjnych; 5) bezprzyrządowe i przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych; 6) dożylne, domięśniowe i podskórne podanie leku; 7) pobranie i zabezpieczenie krwi do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych; 8) pobranie krwi tętniczej i arterializowanej krwi włośniczkowej; 9) pobranie wymazów do badań mikrobiologicznych i cytologicznych; 10) cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny; 11) założenie zgłębnika żołądkowego; 12) wlewkę doodbytniczą; 13) standardowy elektrokardiogram spoczynkowy, i zinterpretować jego wynik; 14) defibrylację, kardiowersję elektryczną i elektrostymulację zewnętrzną; 15) testy paskowe, w tym pomiar stężenia glukozy przy pomocy glukometru; 16) zabiegi opłucnowe: punkcję i odbarczenie odmy; 17) tamponadę przednią nosa; 18) badanie USG w stanach zagrożenia życia według protokołu FAST (Focussed Assessment with Sonography in Trauma) lub jego odpowiednika, i zinterpretować jego wynik;	E.U14

U09	Potrafi zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej;	E.U15
U10	Potrafi stwierdzić zgon pacjenta;	E.U16
U11	Potrafi uczestniczyć w procesie godnego umierania pacjenta, wykorzystując potencjał opieki paliatywnej;	E.U17
U12	Potrafi prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa;	E.U18
U13	Potrafi prowadzić rozmowę z pacjentem z uwzględnieniem schematu rozmowy (rozpoczęcie rozmowy, zbieranie informacji, wyjaśnianie i planowanie, zakończenie rozmowy), uwzględniając nadawanie struktury takiej rozmowie oraz kształtując relacje z pacjentem z użyciem wybranego modelu (np. wytycznych Calgary-Cambridge, Segue, Kalamazoo Consensus, Maastricht Maas Global), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej;	E.U23
U14	Potrafi zebrać wywiad z pacjentem w kierunku występowania myśli samobójczych, w przypadku gdy jest to uzasadnione;	E.U24
U15	Potrafi przekazywać pacjentowi informacje, dostosowując ich ilość i treść do potrzeb i możliwości pacjenta, oraz uzupełniać informacje werbalne modelami i informacją pisemną, w tym wykresami i instrukcjami oraz odpowiednio je stosować;	E.U25
U16	Potrafi podejmować wspólnie z pacjentem decyzje diagnostyczno-terapeutyczne (oceniać stopień zaangażowania pacjenta, jego potrzeby i możliwości w tym zakresie, zachęcać pacjenta do brania aktywnego udziału w procesie podejmowania decyzji, omawiać zalety, wady, spodziewane rezultaty i konsekwencje wynikające z decyzji) i uzyskiwać świadomą zgodę pacjenta;	E.U26
U17	Potrafi komunikować się z pacjentami z grup zagrożonych wykluczeniem ekonomicznym lub społecznym, z poszanowaniem ich godności;	E.U27
U18	Potrafi identyfikować społeczne determinanty zdrowia, wskaźniki występowania zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz omawiać je z pacjentem i sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej;	E.U28.
U19	Potrafi identyfikować możliwe wskaźniki wystąpienia przemocy, w tym przemocy w rodzinie, zebrać wywiad w kierunku weryfikacji czy istnieje ryzyko, że pacjent doświadcza przemocy, sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej oraz wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty”;	E.U29
U20	Potrafi stosować zasady przekazywania informacji zwrotnej (konstruktywnej, nieoceniającej, opisowej) w ramach współpracy w zespole;	E.U30
U21	Potrafi przyjąć, wyjaśnić i analizować własną rolę i zakres odpowiedzialności w zespole oraz rozpoznawać swoją rolę jako lekarza w zespole;	E.U31
U22	Potrafi uzyskiwać informacje od członków zespołu z poszanowaniem ich zróżnicowanych opinii i specjalistycznych kompetencji oraz uwzględniać te informacje w planie diagnostyczno-terapeutycznym pacjenta;	E.U32
U23	Potrafi omawiać w zespole sytuację pacjenta z wyłączeniem subiektywnych ocen, z poszanowaniem godności pacjenta;	E.U33
U24	Potrafi stosować następujące protokoły (np. w trakcie przekazywania opieki nad pacjentem, zlecania konsultacji pacjenta lub jej udzielania): 1) ATMIST (A (Age – wiek), T (Time of injury – czas powstania urazu), M (Mechanism of injury – mechanizm urazu), I (Injury suspected – podejrzewane skutki urazu), S (Symptoms/Signs – objawy), T (Treatment/Time – leczenie i czas dotarcia)); 2) RSVP/ISBAR (R (Reason – przyczyna, dlaczego), S (Story – historia pacjenta), V (Vital signs – parametry życiowe), P (Plan – plan dla pacjenta)/I (Introduction – wprowadzenie), S (Situation – sytuacja), B (Background – tło), A (Assessment –	E.U34

	ocena), R (Recommendation – rekomendacja));	
U25	Potrafi umyć chirurgicznie ręce, nałożyć jałowe rękawiczki, ubrać się do operacji lub zabiegu wymagającego jałowości, przygotować pole operacyjne zgodnie z zasadami aseptyki oraz uczestniczyć w zabiegu operacyjnym.	F.U1

w zakresie kompetencji społecznych:

K01	Jest gotów do nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;	K.S1
K02	Jest gotów do kierowania się dobrem pacjenta;	K.S2
K03	Jest gotów do przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;	K.S3
K04	Jest gotów do podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;	K.S4
K05	Jest gotów do dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	K.S5
K06	Jest gotów do propagowania zachowań prozdrowotnych;	K.S6
K07	Jest gotów do korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	K.S7
K08	Jest gotów do formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	K.S8
K09	Jest gotów do wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;	K.S9
K10	Jest gotów do formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	K.S10
K11	Jest gotów do przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	K.S11

4.4. Sposoby weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się realizowanych w ramach przedmiotu (zajęć)

Sposób weryfikacji (+/-)

Efekty przedmiotowe (symbol)	Egzamin ustny/ pisemny/	Kolokwium*	Projekt*	Aktywność na zajęciach*	Praca własna*	Praca w grupie*	Inne (jakie?)*

Forma zajęć

1: / 2:	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	CP	W	C	CP	W	C	CP	W	C	...
...W01	+	+			+								+	+	+			+			
U01		+			+						+	+	+	+	+			+			
U02		+			+						+	+	+	+	+			+			
U03		+			+						+	+	+	+	+			+			
U04		+			+						+	+	+	+	+			+			
U05		+			+						+	+	+	+	+			+			
U06		+			+						+	+	+	+	+			+			
U07		+			+						+	+	+	+	+			+			
U08		+			+						+	+	+	+	+			+			
U09		+			+						+	+	+	+	+			+			
U10		+			+						+	+	+	+	+			+			

U11		+			+						+	+	+	+	+			+			
U12		+			+						+	+	+	+	+			+			
U13		+			+						+	+	+	+	+			+			
U14		+			+						+	+	+	+	+			+			
U15		+			+						+	+	+	+	+			+			
U16		+			+						+	+	+	+	+			+			
U17		+			+						+	+	+	+	+			+			
U18		+			+						+	+	+	+	+			+			
U19		+			+						+	+	+	+	+			+			
U20		+			+						+	+	+	+	+			+			
U21		+			+						+	+	+	+	+			+			
U22		+			+						+	+	+	+	+			+			
U23		+			+						+	+	+	+	+			+			
U24		+			+						+	+	+	+	+			+			
U25		+			+						+	+	+	+	+			+			
...K01												+	+	+	+			+			
K02												+	+	+	+			+			
K03												+	+	+	+			+			
K04												+	+	+	+			+			
K05												+	+	+	+			+			
K06												+	+	+	+			+			
K07												+	+	+	+			+			
K08												+	+	+	+			+			
K09												+	+	+	+			+			
K10												+	+	+	+			+			
K11												+	+	+	+			+			

Adnotacja. 1: forma zajęć; 2: efekty uczenia się

4.5. Kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Forma zajęć:

WYKŁAD (W) (w tym zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)

Ocena	Kryterium oceny
3,0	61-68% prawidłowych odpowiedzi testowych
3,5	69-76% prawidłowych odpowiedzi testowych.
4,0	77-84% prawidłowych odpowiedzi testowych
4,5	85-92% prawidłowych odpowiedzi testowych.
5,0	93%-100% prawidłowych odpowiedzi testowych

Forma zajęć:

ĆWICZENIA (C) (w tym zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)

Ocena	Kryterium oceny
3,0	Student zna wybrane fakty, ale nie potrafi ich powiązać z kontekstem klinicznym. Odpowiedzi niepełne, często niepewne. Wykonuje czynności techniczne z trudnością, niepewnie. Wymaga ciągłego nadzoru i korekty. Student nie nawiązuje kontaktu z pacjentem, unika rozmowy, nie wykazuje empatii. Zdarzają się nieprofesjonalne zachowania.
3,5	Rozpoznaje podstawowe mechanizmy chorobowe i zasady postępowania, ale wymaga ukierunkowania. Brakuje głębi analizy. Potrafi wykonać proste procedury, ale nie zawsze zgodnie z zasadami bezpieczeństwa. Potrzebuje przypomnienia o kolejności działań. Stara się komunikować, ale bywa niepewny lub zbyt formalny. Potrzebuje wsparcia w budowaniu relacji.

4,0	Poprawnie interpretuje dane kliniczne, potrafi wskazać właściwe rozpoznanie i leczenie w typowych przypadkach. Sprawnie wykonuje typowe procedury (np. badanie fizykalne, pobranie krwi), zachowując aseptykę i komunikując się z pacjentem. Komunikuje się jasno i z szacunkiem. Potrafi współpracować z zespołem, przestrzega zasad etyki.
4,5	Wykazuje logiczne myślenie kliniczne, potrafi porównać różne opcje terapeutyczne i uzasadnić wybór. Działa płynnie i samodzielnie, potrafi dostosować technikę do sytuacji klinicznej. Reaguje adekwatnie na trudności. Wykazuje inicjatywę w rozmowie z pacjentem, potrafi dostosować styl komunikacji do sytuacji. Wspiera kolegów i reaguje na potrzeby zespołu.
5,0	Samodzielnie analizuje złożone przypadki, łączy wiedzę z różnych dziedzin, proponuje trafne i bezpieczne rozwiązania. Wykazuje wysoką sprawność manualną i kliniczną intuicję. Pracuje samodzielnie, z pełną odpowiedzialnością i dbałością o komfort pacjenta. Jest wzorem profesjonalizmu: empatyczny, odpowiedzialny, aktywnie słucha, buduje zaufanie i atmosferę współpracy.

Forma zajęć:

ĆWICZENIA PRAKTYCZNE (CP) (w tym zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)

Ocena	Kryterium oceny
3,0	Samodzielne przeprowadzenie ukierunkowanego wywiadu, W trakcie badania fizykalnego konieczna pomoc nauczyciela, Nieprecyzyjny opis stanu somatycznego, Samodzielne rozwiązywanie podstawowych zadań diagnostycznych i terapeutycznych, Przy wykonywaniu umiejętności praktycznych wymaga ukierunkowania nauczyciela. Prezentuje prawidłową postawę etyczną w relacjach z pacjentem. Ma trudności w relacjach z zespołem terapeutycznym. Podejmowane decyzje potwierdzają małą znajomość regulacji prawnych.
3,5	Samodzielne przeprowadzenie ukierunkowanego wywiadu, W trakcie badania fizykalnego konieczna i niewielka pomoc nauczyciela, Precyzyjny opis stanu somatycznego, Samodzielne rozwiązywanie podstawowych zadań diagnostycznych i terapeutycznych, Różnicowanie podstawowych jednostek klinicznych, Przy wykonywaniu umiejętności praktycznych wymaga ukierunkowania nauczyciela Prezentuje prawidłową postawę etyczną w relacjach z pacjentem. Ma trudności w relacjach z zespołem terapeutycznym. Podejmowane decyzje potwierdzają luki w znajomość regulacji prawnych
4,0	Samodzielne przeprowadzenie ukierunkowanego wywiadu, badania fizykalnego Precyzyjny opis stanu somatycznego, Samodzielne rozwiązywanie podstawowych zadań diagnostycznych i terapeutycznych, Różnicowanie podstawowych jednostek klinicznych, Samodzielne wykonywaniu umiejętności praktycznych. Prezentuje prawidłową postawę etyczną w relacjach z pacjentem i personelem Podejmowane decyzje potwierdzają luki w znajomość regulacji prawnych.
4,5	Samodzielne przeprowadzenie ukierunkowanego wywiadu, badania fizykalnego. Precyzyjny opis stanu somatycznego, Samodzielne rozwiązywanie podstawowych i złożonych zadań diagnostycznych i terapeutycznych, Różnicowanie jednostek klinicznych, Samodzielne wykonywaniu umiejętności praktycznych Prezentuje prawidłową postawę etyczną w relacjach z pacjentem i personelem Podejmowane decyzje potwierdzają znajomość regulacji prawnych.
5,0	Samodzielne przeprowadzenie ukierunkowanego wywiadu, badania fizykalnego. Precyzyjny opis stanu somatycznego,

	Samodzielne rozwiązywanie złożonych i trudnych zadań diagnostycznych i terapeutycznych, Różnicowanie jednostek klinicznych, Samodzielne wykonywaniu umiejętności praktycznych. Prezentuje nienaganną postawę etyczną w relacjach z pacjentem i personelem Podejmowane decyzje potwierdzają znajomość regulacji prawnych

5. Bilans punktów ECTS – nakład pracy studenta

Kategoria	Obciążenie studenta: studia stacjonarne	Obciążenie studenta: studia niestacjonarne
LICZBA GODZIN REALIZOWANYCH PRZY BEZPOŚREDNIM UDZIALE NAUCZYCIELA (GODZINY KONTAKTOWE)	**180**	**180**
Udział w wykładach*	54	54
Udział w ćwiczeniach, konwersatoriach, laboratoriach*	115	115
Inne (należy wskazać jakie? np. zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) * Wykłady i ćwiczenia e-learning	11	11
SAMODZIELNA PRACA STUDENTA (GODZINY NIEKONTAKTOWE)	**95**	**95**
Przygotowanie do wykładu*	60	60
Przygotowanie do ćwiczeń, konwersatorium, laboratorium*	35	35
ŁĄCZNA LICZBA GODZIN	**275**	**275**
PUNKTY ECTS za przedmiot (zajęcia)	**11**	**11**

***niepotrzebne usunąć**

Przyjmuję do realizacji (data i czytelne podpisy osób prowadzących przedmiot (zajęcia) w danym roku akademickim)

……